

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS 2026

„Zöld Óvoda”, „Címmeztartó Zöld Óvoda” és „Örökös Zöld Óvoda” cím elnyerésére

Az Energiaügyi Minisztérium és a Belügyminisztérium

nyílt pályázatot hirdet óvodák számára

„Zöld Óvoda”, „Címmeztartó Zöld Óvoda” és „Örökös Zöld Óvoda” cím elnyerésére

A pályázati időszak

Pályázatot 2026. március 27. 00:00 óra – 2026. szeptember 30. 24:00 óra közötti időszakban lehet benyújtani.

A pályázat célja

Az Energiaügyi Minisztérium (a továbbiakban: EM) és a Belügyminisztérium (a továbbiakban: BM) – a hazai és a nemzetközi tapasztalatok alapján – fontosnak tartja, hogy az óvodás korosztály sajátos, korcsoportjának megfelelő élményekre és tapasztalatra építő, azaz tevékenységorientált környezeti nevelésben részesüljön. Az óvodai környezeti nevelés feladata az európai normáknak, ezen belül a hazai jellegzetességeknek helyi sajátosságoknak (környezeti, természeti kulturális adottságoknak) megfelelő környezettudatos magatartásminták, értékek és életviteli szokások átadása, átvétele. A fenntarthatóságra nevelés gyakorlati megvalósítása érdekében kifejtett magyar óvodai nevelési tevékenységek legjobb példáinak elterjesztése fontos feladat. Mindennek hatékony, rendszerbe szerveződött eszköze a Zöld Óvoda minősítési rendszer.

A Pályázók köre

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 7.§ (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott, belföldi székhelyű óvodák, fenntartótól függetlenül.

Amennyiben a Pályázó óvoda több feladatellátási hellyel rendelkezik (székhely, tagintézmény, telephely), a pályázatot **feladatellátási helyenként, külön-külön** kell benyújtania.

A pályázat tárgya

A Zöld Óvoda Kritériumrendszer alapján működő óvodák számára **„Zöld Óvoda”, „Címmeztartó Zöld Óvoda” és „Örökös Zöld Óvoda”** cím elnyerése.

A címet elnyert feladatellátási helyek minősítést tanúsító oklevélben részesülnek, amely igazolja, hogy a nevesített intézmény jogosan használja a „Zöld Óvoda” a „Címmeztartó Zöld Óvoda” vagy az „Örökös Zöld Óvoda” címet és logót.

A minősítést tanúsító okleveleket a környezetvédelemért és a köznevelésért felelős tárcák hatáskörrel rendelkező államtitkárai közösen adják ki.

A pályázaton elnyert cím nem jár együtt költségvetési támogatással.

A „Zöld Óvoda”, a „Címmegegyező Zöld Óvoda” és az „Örökös Zöld Óvoda” cím a környezeti nevelési irányultságot igazoló referenciaként használható az intézmény partnerkapcsolatainak építése és marketingtevékenysége során. A címet elnyert feladatellátási hely tagja lesz a Magyarországi Zöld Óvodák Hálózatának, ezáltal kapcsolatrendszere bővül, valamint a hálózaton belül elérhető programok segíthetik szakmai fejlődését.

Pályázati feltételek

A Pályázó pályázata benyújtásával tudomásul veszi és elfogadja a jelen felhívásban meghatározott feltételeket.

A Pályázó a pályázat benyújtását megelőző három lezárt nevelési évben a nevelőmunkáját korszerű környezeti nevelés célok figyelembevételével végezte, és ezen időszakban vállalásait, feladatait, tevékenységeit ennek megfelelően valósította meg.

2026. évben szeptember 1-ét megelőzően benyújtott pályázatok esetében a 2022.09.01.–2025.08.31. közötti lezárt nevelési éveket jelenti, a szeptember 1-ét követően beadott pályázat esetében fordulhat elő a lezárt nevelési évek tekintetében a 2023.09.01.–2026.08.31 közötti lezárt nevelési év.

Amennyiben a Pályázó intézmény több feladatellátási hellyel rendelkezik (székhely, tagintézmény, telephely), kizárólag azon feladatellátási helyeire nyújthat be **külön-külön** pályázatot – a **sajátosságok bemutatásával** –, amelyekben a pályázati feltételek teljesülnek.

A Pályázónak pályázatában be kell mutatnia, hogy az óvoda Pedagógiai Programjában központi szerepet kap a környezettudatosságra és fenntarthatóságra nevelés, továbbá azt is, hogy az ehhez kapcsolódó programokat az adott feladatellátási hely vonatkozásában valósítja meg.

A Pályázónak pályázatában be kell mutatnia, hogy a fenntarthatósági, környezetvédelmi szempontok az egész intézményre kiterjesztetten érvényesülnek.

Először pályázó intézmények pályázati feltételei a „Zöld Óvoda” cím elnyerésére

Minden olyan feladatellátási hely pályázhat, amely intézményi nevelőmunkája során a Zöld Óvoda Kritériumrendszerben foglalt tartalmak legalább **60%-át** teljesíti.

A „Zöld Óvoda” cím elnyeréséhez ki kell tölteni az online pályázatot, és a pályázati felületen fel kell tölteni:

- az intézmény hatályos Alapító okiratát;
- a kitöltött, **aláírt és lepecsételt nyilatkozatokat** (Dokumentumtár: KITÖLTENDŐ NYILATKOZATOK ELŐSZÖR, MÁSODSZOR és HARMADSZOR „ZÖLD ÓVODA” PÁLYÁZÓKNAK).

Másodszor és harmadszor pályázó intézmények pályázati feltételei a „Zöld Óvoda” cím elnyerésére

Minden olyan feladatellátási hely pályázhat, amely nevelőmunkája során teljesíti a Zöld Óvoda Kritériumrendszerben foglalt tartalmak legalább **80%-át**, valamint igazolni tudja önértékelésében, hogy a **legutoljára elnyert** címet követő három lezárt nevelési év alatt a

pedagógiai hozzáadott érték terén a fenntarthatóság pedagógiáját **80%-ban** megvalósította. Az Önértékelési szempontsor kitöltése során a Zöld Óvodai Kritériumrendszer alapján Összehasonlító, elemző beszámolót kell készíteni.

A „**Zöld Óvoda**” cím elnyeréséhez ki kell tölteni az online pályázatot, és a pályázati felületen fel kell tölteni:

- az intézmény hatályos Alapító okiratát;
- a kitöltött, **aláírt és lepecsételt nyilatkozatokat** (Dokumentumtár: KITÖLTENDŐ NYILATKOZATOK ELŐSZÖR, MÁSODSZOR és HARMADSZOR „ZÖLD ÓVODA” PÁLYÁZÓKNAK).

„Címmeztartó Zöld Óvoda” cím elnyerésének pályázati feltételei

A címre az a feladatellátási hely pályázhat, amely **harmadszor is elnyerte a „Zöld Óvoda” címet** és **Elkötelezettségi nyilatkozatával** igazolja, hogy a helyi pedagógiai dokumentumokban kiemelten szerepelnek a környezeti nevelés elvei, és azok a gyakorlatban folyamatosan megvalósulnak.

A „**Címmeztartó Zöld Óvoda**” cím elnyeréséhez ki kell tölteni az online pályázatot, és a pályázati felületen fel kell tölteni:

- az intézmény hatályos Alapító okiratát;
- az intézmény (vagy **Alapító Okirattal igazolt jogelődje**) által korábban elnyert (három) „Zöld Óvoda” okleveleinek másolatait;
- a kitöltött, **aláírt és lepecsételt nyilatkozatokat** (Dokumentumtár: KITÖLTENDŐ NYILATKOZATOK „CÍMMEGTARTÓ ZÖLD ÓVODA” PÁLYÁZÓKNAK).

Az intézmény – sikeres pályázat esetén – **visszavonásig viselheti a „Címmeztartó Zöld Óvoda” címet.**

„Örökös Zöld Óvoda” cím elnyerésének pályázati feltételei

A címre **minden olyan feladatellátási hely pályázhat**, amely már három alkalommal elnyerte a „Zöld Óvoda” címet, azonban leghamarabb a harmadszor elnyert cím megszerzését követő harmadik évben nyújthatja be a pályázatát. Nyilatkoznia kell továbbá, az „Örökös Zöld Óvoda” cím elnyerése érdekében, hogy az elmúlt évek munkájának eredményeit megtartja, és fejleszti a helyi lehetőségek és a fenntarthatóság biztosítása érdekében. A pályázat részeként az online felületen, a megadott szempontrendszer alapján **„Út az Örökös Zöld Óvodához”** címmel összehasonlító, elemző beszámolót kell készítenie, amelyben az intézmény bemutatja fejlődési folyamatát az első Zöld Óvoda cím elnyerése óta eltelt időszakra vonatkozóan.

Az „**Örökös Zöld Óvoda**” cím elnyeréséhez ki kell tölteni az online pályázatot, és a pályázati felületen fel kell tölteni:

- az intézmény hatályos Alapító okiratát;
- az intézmény (vagy **Alapító Okirattal igazolt jogelődje**) által korábban elnyert (három) „Zöld Óvoda” és – amennyiben van – a „Címmeztartó Zöld Óvoda” okleveleinek másolatait;
- a kitöltött, **aláírt és lepecsételt nyilatkozatokat** (Dokumentumtár: KITÖLTENDŐ NYILATKOZATOK „ÖRÖKÖS ZÖLD ÓVODA” PÁLYÁZÓKNAK).

Az intézmény – sikeres pályázat esetén – **visszavonásig viselheti az „Örökös Zöld Óvoda” címet.**

Útmutatók, tájékoztatók a pályázat kitöltéséhez, valamint tudnivalók a pályázathoz kötelezően csatolandó dokumentumokról és nyilatkozatokról

A pályázati dokumentáció a Zöld Óvoda pályázat dokumentumtárából – zoldovoda.hu/palyazatonline/dokumentumtar – elérhető és letölthető.

1. számú melléklet: [Zöld Óvoda Kritériumrendszer](#)

A Zöld Óvoda Kritériumrendszer felsorolja mindazokat a területeket, amelyek fontosak a kisgyermekkorú környezeti nevelésben. Tartalmazza a Zöld Óvodákban folyó nevelőmunka értékeinek tartalmi jellemzőit. Tételesen megfogalmazza azokat az elvárásokat, amelyek a Zöld Óvodákban folyó pedagógiai munka tartalmára vonatkoznak. Rendszerben mutatja be az óvoda működésének, tartalmi munkájának irányítását, a környezettudatos feltételek megteremtését és a természeti-, környezetvédelmi kapcsolatrendszer kialakításának elveit, az óvoda alkalmazottaira, a gyerekekre, szülőkre vonatkozó hatások fontosságát.

2. számú melléklet: [Önértékelési segédlet](#)

Segíti a pályázati felületen az "Önértékelés" című rész kitöltését, a megjelenő kérdések megválaszolását, ezen dokumentum segítségével a Pályázó egyben látja azokat a kérdéseket, állításokat, melyekre válaszolnia szükséges.

3. számú melléklet: [Fogalmak magyarázata](#)

A pályázatban használt fogalmak, szakkifejezések magyarázatát tartalmazza.

Tudnivalók a pályázathoz kötelezően csatolandó dokumentumokról és nyilatkozatokról

Alapító okirat

A pályázat benyújtásakor a Pályázó intézmény hatályos, aláírt, lepecsételt, PDF formátumú Alapító okiratát kell feltölteni. Az Alapító okirat az Oktatási Hivatal honlapján elérhető: https://www.oktatas.hu/hivatali_ugyek/kir_intezmenykereso

(feltöltéskor használandó file név: alapito_okirat_OM azonosítószám)

Nyilatkozatok (zoldovoda.hu/palyazatonline/dokumentumtar):

Kérjük, fordítsanak kiemelt figyelmet arra, hogy a pályázati kategóriájuk szerint szükséges nyilatkozatokat a megfelelő formában (PDF vagy JPG), dátummal, aláírással és (fenntartói támogatás és elkötelezettségi nyilatkozatok esetében) bélyegzővel ellátva töltsék fel a pályázati felület „Nyilatkozatok” részén.

(feltöltéskor használandó file nevek: a nyilatkozat fajtája_OM azonosító szám pl: vezetői_nyilatkozat_OM azonosító szám, fenntartói_nyilatkozat_OM azonosító szám; nevelotestületi_nyilatkozat_OM azonosító szám stb.)

Az „Örökös Zöld Óvoda” és a „Címmegejtartó Zöld Óvoda” címekre pályázók az elnyert „Zöld Óvoda” cím minősítést tanúsító okleveleik másolatait PDF vagy JPG formátumban kell feltölteni.

(feltöltéskor használandó file név: Zoldovoda_cim1_OM azonosító szám, Zoldovoda_cim2_OM azonosító szám; Zoldovoda_cim3_OM azonosító szám)

A pályázat benyújtásának módja

Pályázatot benyújtani a www.zoldovoda.hu/palyazatonline oldalon elérhető **online felületen**, **kizárólag elektronikus úton** lehet

2026. március 27. 00:00 órától 2026. szeptember 30. 24:00 óráig.

A Zöld Óvoda pályázatok benyújtásával kapcsolatos további információk:

Telefonon: 06-1-896-6128 (munkanapokon 10:00-15:00 között).

E-mailen: a zoldovoda@em.gov.hu címen.

Az EM Zöld Óvoda Bázisintézmények megkeresésre segítséget nyújtanak a pályázatok összeállításában. Elérhetőségük a Magyarországi Zöld Óvodák Hálózatának honlapján található: (www.zoldovoda.hu/hu/bazisovodak/bazisovodak-bemutakozasa)

A pályázat elbírálása

A 2026. szeptember 30. éjfélig beérkezett pályázatok első lépésként formai szempontok szerint ellenőrzik, majd az érvényes pályázatokat a pályázati értékelő szempontsor alapján szakértők véleményezik, előértékelik és javaslatot tesznek az EM és a BM által közösen kijelölt Értékelő Bizottság számára.

Formai értékelés főbb szempontjai:

- A pályázat minden, a kiírásban rögzített formai követelménynek megfelel.
- A Pályázó az online pályázati adatlapot hiánytalanul kitöltötte.
- A szükséges nyilatkozatokat és dokumentumokat a kiírásban meghatározott módon és formában töltötte fel az online felületre. A nyilatkozatokon és a dokumentumokon szerepelnek a kötelező aláírások, a dátum és a bélyegzők.

Kizárólag a formailag megfelelő, érvényes pályázatok kerülnek tartalmi értékelésre! A Pályázók visszajelzést kapnak pályázatuk formai megfelelőségéről, illetve az esetleges formai hiányosságairól a pályázatuk benyújtását követően, de legkésőbb a pályázati határidőt követő 10 munkanapon belül.

Formai hiányosság esetén hiánypótlásra egyszeri alkalommal, az arra történő írásbeli felszólítást követő öt munkanapon belül van lehetőség.

Tartalmi értékelés főbb szempontjai:

- A környezeti neveléssel kapcsolatos és a Pályázó szempontjából releváns területi prioritások felsorolása, megvalósításuk szintje. A bemutatás folyamata, átfogó, rendszerben történő önértékeléssel valósul meg.
- A helyi pedagógiai dokumentumokban a zöld óvodai tartalmak megjelenítésének aránya (konkrét megfogalmazás, az adott területnek megfelelő kiemelésekkel).
- Az óvoda szempontjából a korábbiakban – a pályázat beadásának függvényében 3, 6, 9 év, illetve „Címmeztartó Zöld Óvoda” és „Örökös Zöld Óvoda” cím esetén 12 év távlatában – alkalmazott pedagógus-továbbképzések (akkreditált, nem akkreditált külső és belső) száma és azok zöld óvodai tartalmának felhasználási aránya, megosztása.
- Az óvodai élet folyamatában a környezeti neveléssel kapcsolatos tevékenységek megvalósításának szintje.
- Az eszköz és felszereltség tartalma, valamint az ellátottsági mutatók értékelése.
- Partnerek, szervezetek együttműködési szintjének és tartalmának értékelése.

- Energia- és erőforrás-takarékossági helyi intézkedések, attitűd formálás és azok értékelése.
- Az óvodapedagógusok kapcsolódó tevékenységei a Zöld Óvoda céljainak megvalósítása érdekében.
- Az óvodai nevelőmunka belső folyamatának értékelése.
- A tervezett, vállalt fejlesztési célok értékelése.
- Az óvoda fenntartójának és nevelőtestületének szándéknyilatkozata a programban való részvétel támogatásáról.
- A „Címmeztartó Zöld Óvoda” és az „Örökös Zöld Óvoda” címre pályázók esetében az elkötelezettségi nyilatkozat tartalmának értékelése.
- Az adatlapok, mellékletek pontos, a mellékletekben meghatározott szempontok szerinti részletes kitöltése.

A döntés és a Pályázók értesítése

Az EM környezetvédelemért felelős helyettes államtitkára és a BM köznevelési helyettes államtitkára az Értékelő Bizottság javaslata alapján legkésőbb 2026. december 22-ig döntést hoz. A pályázati eljárás keretében meghozott döntés végleges, utólagos kifogással nem támadható.

Az EM közzéteszi a nyertes Pályázók listáját a **Magyarországi Zöld Óvodák Hálózatának honlapján** (www.zoldovoda.hu), valamint a döntést követő 20 munkanapon belül levélben értesíti a Pályázókat a döntés eredményéről.

Az EM a nyertes Pályázókat levélben értesíti a minősítést tanúsító oklevél ünnepélyes átadásának időpontjáról és helyszínéről.

További tudnivalók

- A "Zöld Óvoda" címet a nyertes Pályázó a nyertesek listájának közzététele napjától számított három naptári éven keresztül használhatja.
- A Pályázónak a „Zöld Óvoda” cím elnyerését követően is folyamatosan teljesítenie kell a Zöld Óvoda Kritériumrendszer feltételeit.
- A „Zöld Óvoda” cím – a Zöld Óvoda Kritériumrendszer alapján a hároméves periódus végén – újabb pályázat útján ismét megszerezhető.
- Azok a feladatellátási helyek (először, másodszor, harmadszor sikeresen pályázók), amelyek a „Zöld Óvoda” cím elnyerése után, három év elteltével nem pályáznak újra – ideértve azt az esetet is, ha a harmadszor sikeresen pályázók nem nyújtanak be „Címmeztartó Zöld Óvoda” pályázatot, – a címet nem használhatják mindaddig, amíg újabb eredményes pályázat útján vissza nem nyerik azt.
- Az „Örökös Zöld Óvoda” címmel rendelkező intézmény kiemelt szerepet vállal a „Jó gyakorlatok” bemutatásában, lehetőséget biztosít hospitálásra a „Zöld Óvoda” címmel rendelkező, és a „Zöld Óvoda” címre pályázó óvodák számára.
- Az EM az „Örökös Zöld Óvoda” címet elnyert intézményt a Zöld Óvoda programon belül – mint a **Magyarországi Zöld Óvodák Hálózatának Bázisintézménye** – koordinátori és mentori feladatok vállalására/ellátására is felkérheti.

ZÖLD ÓVODA KRITÉRIUMRENDSZER

(és kapcsolódása az Önértékelési szempontsorokhoz)

A feladatellátási hely által benyújtott pályázati anyag önértékelésében megjelennek azok az elvek, tartalmi követelmények, amelyek a Zöld Óvodai Kritériumrendszer szerinti működést bizonyíthatóvá teszik.

1. **Az óvoda a pedagógiai küldetésében, pedagógiai programjában és szellemiségében,** konkrét hivatkozásokkal kimutathatóan és tetten érhetően az országos, **hatályos** tartalmiszabályozó által – 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról – megfogalmazott környezeti és egészségnevelési prioritások alapján működik, összhangban a helyi önkormányzati dokumentumokban megfogalmazottakkal. Az óvoda pedagógiai programja a környezettudatos nevelést kiemelten kezeli, erre építi a fejlődést elősegítő tevékenységeket, tartalmazza a fenntarthatóság pedagógiája iránti elkötelezettséget, előtérbe helyezi a helyi értékek megismerését, védelmét és megőrzését. (Az önértékelési szempontsor minden pontja, de hangsúlyosan: 1., 3., 7., 8. pontjai)
2. **Az óvodai nevelés dokumentumaiban** hangsúlyosan megfogalmazásra kerülnek a fenntarthatóságra nevelés elvei alapján folyó nevelőmunka jellemzői, a környezet- és egészségtudatosságra nevelés elvei és területei. A helyi természeti értékek védelmének nevelése hangsúlyosan jelenik meg. (Az önértékelési szempontsor 1. pontjának óvodaidokumentumokra vonatkozó része).
3. A **helyi óvodai nevelési célok, feladatok** megfogalmazásában kiemelten jelennek meg a természet- és környezet védelmével, a helyi adottságok **megismerésével kapcsolatos tevékenységek** (pl. fák védelme, faápolás, faültetés, madárvédelem, a lakóhely- megismerési tevékenységek, az épített és a természeti környezet védelme, stb.). Részletesen szerepelnek a dokumentumokban és az óvodai nevelőmunka folyamatában pedagógiai programban rögzített zöld tartalmak. A tevékenységek rendszerében tükröződnek a környezeti vonatkozások. A kapcsolatokban megjelennek a zöld témával összefüggő partnerkapcsolatok is. (Az önértékelési szempontsor 1., 3., 5. és 8. pontjai).
4. **Célként, valamint feladatok elemeként** az óvodai tevékenységekbe **beépülnek a „hungarikumok”** – a helyi sajátosságok figyelembevételével. Megfogalmazásra kerül az óvodapedagógusok által szervezett és irányított, valamint külső szakmai segítséget igénybe vevő népművészeti és kézműves tevékenység, mely megjelenhet a kézműves tevékenységektől a néptáncig, a népdaltól, a magyar növény- és állatfajoktól a gyógynövényekig, a magyar konyha jellemzőitől a magyar népi viseletekig, vagy akár az építészet ismeretéig. (Az önértékelési szempontsor 1., 3. és 8. pontjai.)
5. A nevelőmunka hatékonysága érdekében az **óvodapedagógusok alkalmazott módszerei segítik a tanulási környezet megteremtését.** A tevékenységközpontú tanulásszervezéshez, tapasztaláshoz biztosítja a megfelelő helyszínt, az alkalmazott módszerekben rejlő közösség- és személyiségformáló lehetőségeket. Kiemelt helyet kap a játék, a játékba integrált tanulás, a szenzitív módszerek, a terepi tapasztaltatás, a tevékenykedtetés, a felfedeztetés, az élménypedagógia, a projektpedagógia, a kooperatív tanulási elemek alkalmazása. Az óvoda rendelkezik külön kidolgozott erdeióvoda programmal. (Az önértékelési szempontsor 1., 3. és 8., pontjai.)

6. A **nevelés folyamatában** a mit, mivel, mikor, hogyan és kivel kérdésekre épített fejlődést elősegítő tevékenységek kerülnek megvalósításra (pl. az igényeknek, szükségleteknek megfelelően valósul meg a képességek fejlesztése, a különféle eszközök használata, az ismeretszerzés és alkalmazás modern módszerei stb.) A gyermekek nevelése, fejlesztése egyéni képességükhöz és fejlettségükhöz igazodó differenciált bánásmód elve alapján valósul meg. Figyelembe veszi a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek (SNI, BTM, tehetségígéretes gyermek) nevelését is. Kiemelt szerepet kap a fogyasztói, táplálkozási, ételkészítési ismeretekre nevelés, szoktatás. (Az önértékelési szempontsor 1.,3., 4., 6., 8., 9., 10., 11. pontjai.)
7. **Széles körű kommunikációs kapcsolat folyik az óvoda és partnerei között** (a szülőkkel, a lakossággal, az óvoda környezetében élőkkel, a környező óvodákkal, más gondozási-nevelési, valamint nevelési-oktatási, közművelődési intézményekkel, civil szervezetekkel, egyesületekkel, magánszemélyekkel, stb.). Az adott vidék szellemi és fizikai infrastruktúrája, az életképes vidéki települések, helyi közösségekhez kapcsolódó folyamatok hangsúlyában a helyi térségi identitás erősítése kap nagy hangsúlyt. Ezzel biztosított a társadalmi hatás, közvetetten a fenntarthatóság, vagyis partneri kapcsolat működik a környezet- és természetvédelem érdekében. (Az önértékelési szempontsor 1.,3., 5., 8., 9., 10., 11. pontjai)
8. Az intézmény **kapcsolatrendszerében** (a fenntartói oldal vonatkozásában, a vidékfejlesztési tézisek érdekében) a tervezésben és a megvalósításban fontos feladatként jelenik meg a helyi igények, lehetőségek és szükségletek összhangja, a hálózatépítés lehetősége is. (Az önértékelési szempontsor 1.,3., 5., 7., 9., 10.,11. pontjai)
9. A gyermekek életkorának megfelelő **hagyományok ápolása**, gazdagítása megvalósul az óvoda életében a szülők bevonásával, és így a **családdal való kapcsolatban, valamint a település speciális színterein**. A népszokások, jeles napok – világnapok nemzetközi és hazai akciónapok – ünneplésénél érvényre jutnak a helyi környezeti adottságok. Az óvodapedagógusok folyamatosan gyarapítják a környezeti neveléshez kapcsolódó szakirodalmat, a felnőttek és a gyermekek környezet- és egészségbarát szemléletét formáló kiadványokat, könyveket. Alakítják a gyermekek közvetlen és tágabb környezetének (család, település) környezettudatos szemléletét, fogyasztói szokásait. (Az önértékelési szempontsor 3.,4., 5.,7.,9.,10.,11.pontjai)
10. Az **óvoda dolgozói** tisztában vannak a beosztásuknak, valamint feladatkörüknek megfelelő elvárásokkal, **a fenntarthatóság tartalmi jellemzőivel**, és ez az óvodaminden tevékenységében megnyilvánul. Ezáltal az óvoda felnőtt közössége munkahelyiéletmódjával és munkájával pozitív mintát nyújt a környezettudatos magatartásra, az ökológiai szemléletformálásra, az egészséges életmód szokásainak megalapozására, a közösségi egészséges életvitelre. (Az önértékelési szempontsor 2., 3., 6., 7.,8., 9.,10.,11.pontjai.)
11. A **nevelőmunka folyamatában résztvevő szakemberek és a pedagógiai munkát segítő alkalmazottak**, (logopédus, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, pedagógiai asszisztens, szociális munkás, pszichológus, dajka, óvodatitkár, karbantartó stb.), tiszteletben tartják az adott óvoda helyi nevelési elveit, melyek a település- és vidékfejlesztéssel, egészségneveléssel és környezeti neveléssel is kapcsolatosak. (Az önértékelési szempontsor 1.,2., 3.,5., 8., 10., 11. pontjai.)
12. Az **intézmény igazgatója és az óvodapedagógusok** példamutató magatartása, és elkötelezett szemléletbeli meggyőződése biztosítja a Zöld Óvoda Kritériumrendszere szerinti működést, a nevelőmunka megvalósítását. Az óvodában munkaközösség működése, valamint a Zöld Óvodai tevékenységekkel foglalkozó mentori feladatok megfogalmazása és megvalósítása elengedhetetlen követelmény. Elhivatottsága,elkötelezettsége függvényében vesz részt az óvoda Zöld Óvodai Bázisintézményi feladatok megvalósításában is. (Az önértékelési szempontsor 1., 5., 7., 8., 9., 10., 11.pontjai.)

13. Az **óvodapedagógusok külső és belső továbbképzésében** meghatározó szempont a Zöld Óvodai programokkal kapcsolatos témák frissítése, kiegészítése, a folyamatos fejlesztés, az innováció, a tudásmegosztás. (bázisóvodai, mentori, erdei óvodai feladatok ellátása, stb.) (Az önértékelési szempontsor 1., 2., 7., 8., 9., 10., 11. pontjai.)
14. Az óvodában a **pedagógusok a gyermekekkel, a gyermekek szüleivel, hozzátartozóival együtt** a rontott (használt) papírokat külön tárolóba teszik, hogy a gyermekek újból és sokféleképpen felhasználhassák tevékenységeik során. (Az önértékelési szempontsor 3., 6., 8., 9. pontjai)
15. A **biztonságos ételmisszerellátás**, a piachoz kapcsolódóan a tudatos fogyasztó és vásárlóprogram célkitűzése kap helyet az óvoda működésében, a népegészségügyért felelős tárcák célkitűzéseivel összhangban, ahol megjelenik az óvodai étkeztetésben résztvevő veszélyeztetett gyermekek megfelelő ellátásának megszervezése is. Az intézmény a lehetőségeihez mérten anyersanyagok beszerzésénél előnyben részesíti a helyi piacot, a helyi termelőket. (Az önértékelési szempontsor 1., 3., 5., 7., 8., 9., 10., 11. pontjai.)
16. Az **óvodaépület** helyiségeinek berendezése segíti a környezetbarát szemléletmód, valamint az egészséges életmód megalapozását. Az óvoda berendezése az egyszerűség, a takarékoság, a praktikusság jegyeit mutatja, a helyi sajátosságot is tükröző természetes anyagok felhasználása érvényesül. A gyermekek által használt eszközöket, játékokat, berendezési tárgyakat ezen elvek felhasználásával biztosítják. (Az önértékelési szempontsor 4., 6., 9., 10., 11. pontjai)
17. Minden **csoportszobának** egyéni hangulata, arculata van, növényekkel, a természetsarokban a természet által adott „kincsekkel”. A gyermekek folyamatosan növényápolási, állatgondozási feladatokat látnak el az egészségügyi előírásoknak megfelelő és megengedett mértékben. (Az önértékelési szempontsor 1., 3., 4., 6., 8., 9., 10., 11. pontjai)
18. Az **óvoda udvara** mentes a legtöbb allergiát, valamint az esetleges mérgezést és sérülést okozó növényektől. Az óvodakertben a helyi lehetőségek figyelembevételével valósul meg a zöldséges- és virágoskert, a gyógy- és fűszernövény rész, a komposztáló a sziklakert, a kerti tó stb. A gyermekek kertgondozásához kisméretű kerti szerszám biztosított. Az udvari játékok környezetbarát anyagból készülnek, és megfelelő helyet, teret, időt adnak a gyermekek egészséges mozgásához, szabad játékához. Az udvari árnyékolók és ivókút, illetve ivási lehetőség biztosított. (Az önértékelési szempontsor 4., 6., 8., 9., 10., 11. pontjai)
19. A **szelektív hulladékgyűjtés** lehetősége biztosított az óvodában (pl. papír, műanyag stb.), kivéve a veszélyes hulladékokat (pl. elem, olajos palack stb.). A „hulladék nem szemét” elv érvényesül az újrafelhasználás érdekében (ajándékkészítés, játékkészítés stb.) is megvalósul. Szemléletükben napi tevékenységükben támogatják, a fenntartható- környezettudatos életmódot, amely szelektív hulladékgyűjtéssel kezdődik, zero waste (hulladékmentes) életmóddal folytatódik. (Az önértékelési szempontsor 3., 4., 6., 8., 9., 10. pontjai)
20. Az **óvoda működtetése** során az óvoda vezetősége kiemelten törekszik a környezetkímélő anyagok használatára (környezetbarát tisztítószer használata), a tudatos takarékosagra. A takarékosági rendszer kiépített az óvodában a villany-, a vízhasználat és a fűtés terén. Az épületen belül a megújuló energia lehetőségek kihasználására, kiépítésére kell törekedni a fűtés, világítás, meleg víz stb. biztosítása terén. Energiatakarékos izzók vannak a folyosókon, termekben a világítás megfelel az egészségügyi előírásoknak. A fűtési rendszer környezetbarát. Automata WC öblítőket, hideg-meleg kevert csapvizet, a levegő illatosítására gyógynövényeket használnak, stb. (Az önértékelési szempontsor 4., 6., 9., 10., 11. pontjai)

FOGALMAK MAGYARÁZATA

Pályázati segédlet a Zöld Óvoda pályázat megírásához

A pályázatban használt fogalmak, szakkifejezések magyarázata betűrendben

Fogalmak, szakkifejezések betűrendben	Jelentéstartalmak, tevékenységi és felhasználhatósági jellemzők
Attitűd	Az attitűd az egyén másik személlyel, tárggyal, helyzettel vagy fogalommal kapcsolatos érzelmi, magatartásbéli viszonyulását, beállítódását jelöli. <i>Különösen fontos annak bemutatása, hogy a Pályázó milyen hatást gyakorol intézményi szinten a környezettudatos attitűd kialakítására, a helyes szokások megalapozása, elsajátítása érdekében.</i>
A pályázati szakasz ideje és tartalma	A pályázat beadását megelőző <i>három, illetve Címmegejtartó és Örökös Zöld Óvodai pályázat esetén minimum tíz</i> nevelési év munkájának bemutatását jelentő időszak. Elvárás: a nevelőmunka tartalmának értékelése a 20 pontos Zöld Óvoda Kritériumrendszer szempontjai szerint.
Bázisintézmény	A Zöld Óvoda Bázisintézmény megfelel a Zöld Óvoda Kritériumrendszer követelményeinek, a helyi pedagógiai dokumentumok alapján <i>gyakorlatában</i> eredményesen valósítja meg a környezeti nevelést. Ezen túlmenően vállalja a bázisintézményi feladatokkal járó munkát: munkatervet és beszámolót készít, továbbképzési feladatokat vállal, térségében támogatja az egyének és más közösségek környezettudatos szemléletének megalapozását és fejlesztését. Jó gyakorlatait bemutatja, széles körben terjeszti. A feladatok ellátásával a környezetügyért felelős minisztérium bízza meg. https://zoldovoda.hu/hu/bazisovodak
Beszámoló	A beszámoló, azaz elemző értékelés, amely a pályázati szakaszra vonatkozó <i>zöld óvodai</i> fejlődési folyamatot, a változásokat mutatja be, a pályázatban megadott szempontok alapján, mennyiségi és minőségi mutatók felhasználásával, valamint a megadott önértékelési szempontok szerint igazolja a Zöld Óvoda Kritériumrendszer megvalósításának eredményeit.
„Címmegejtartó Zöld Óvoda” címre pályázó intézmény	<i>Az aktuális pályázati kiírás alapján</i> a három Zöld Óvoda címmel rendelkező Óvoda elkötelezettségi nyilatkozatával igazolja, hogy megtartja az eddig eltelt minimum 10 év alatt elért eredményeit, és továbbra is viselni kívánja a Zöld Óvoda címet. Ennek érdekében folyamatosan fejleszti nevelőmunkáját, az intézmény tárgyi és személyi feltételeit a Zöld Óvoda Kritériumrendszer minél tökéletesebb és korszerűbb megvalósítása érdekében. Hitelessége biztos alapokon áll.
Dokumentumok formai megfelelése	Kizárólag az illetékes személy által aláírt, dátummal és bélyegzővel ellátott, az aktuális pályázati felületről letöltött nyilatkozatok felelnek meg a formai követelményeknek, a formai bírálat során csak ezeket fogadja el a bíráló.
Erdei óvoda „Természet közeli napok”	Az erdei óvoda az óvodai nevelést kiegészítő, az óvoda falain kívül megvalósuló nevelés színtere, amely magába foglalja a nevelés minden területét. Az <i>óvoda pedagógiai programjában megjelölt korcsoport számára, legalább 2, legfeljebb 5 egymást követő napra szervezett, komplex programegyüttés</i> . Figyelembe veszi a fenntarthatóságra nevelés elvét, a helyi pedagógiai program tartalmi jellemzőit, az óvodai nevelés folyamatjellegét, a nevelési területek kölcsönhatását, egymásra épülését. Az erdei óvoda egy olyan

	<p>tanulásszervezési forma, amely nem hagyományos módszerrel segíti a környezettudatos magatartás alakítását és a környezetismereti tartalmak elsajátítását. Gyakorlatában kiemelt szerepet kap az adott terepeken végzett tevékenykedés, az aktív részvétel, a közvetlen tapasztalatok szerzése, az észlelés, az érzékelés. A cselekedtetésen keresztül biztosított élményszerzés erősíti a környezettudatos magatartási formák megalapozását, kialakulását, ezzel elősegíti a pozitív kötődések beindítását a gyermeki magatartásban. Az erdei óvoda az élménypedagógia színtere, speciális helye a környezeti nevelésnek. (Kiemelés a NATURA 2000 kiadványok szövegéből).</p>
Élménypedagógia	<p>Egy nevelésfilozófiai irányzat, amely segítségével a nevelő céltudatosan megteremti azt a légkört, amelyben a gyermekek saját élményeiken keresztül tudják megszerezni a tudást, készségeik fejlesztését, az értékek megismerését, <i>megtanulják a másokkal való kooperációban és a közösségben való boldogulást.</i></p> <p>A tanulás egyik csoportos formája, közvetlenül összeköti az örömforrást, az örömmel átélt tevékenységet és jó érzést, az aktív figyelmet és cselekvést a tanulás tárgyával. A tanulási folyamatban a célok, feladatok és tevékenységek mellett a felszabadult, felfedező és örömteli tevékenység hangsúlyos szerepet kap. E folyamatban különböző eszközök, módszerek kapnak teret: játékok, szimulációk, szerepjátékok. Az élménypedagógiai szemlélet megváltoztatja a pedagógusok és a gyerekek egymáshoz és a tudáshoz való viszonyát. Mindezek alapján a tudás aktívvá, életszerűvé válik, amely a pedagógusokat az ismeretek egyszerű közvetítői helyett élmények megteremtőivé teszik.</p>
Feladatellátási hely típusai	<p>A feladatellátási hely (Nkt. 4.§ 7.) az a cím, ahol a köznevelési intézmény alapító okiratában, szakmai alapidokumentumában foglalt feladat ellátása történik.</p> <p>Típusai: Székhely (Nkt. 4.§ 27.): az alapító okiratban, szakmai alapidokumentumban meghatározott, a köznevelési intézmény alapfeladatának ellátását szolgáló feladatellátási hely, ahol képviseleti jogának gyakorlására jogosult vezetőjének munkahelye található.</p> <p>Intézményegység: (Nkt. 4.§ 12.) az a szervezeti egység, amelyik a köznevelési intézmény, többcélú köznevelési intézmény valamely alapfeladatát látja el.</p> <p>Tagintézmény (Nkt. 4.§ 28.): az az intézményegység, ahol a székhelytől való távolság vagy a feladatok jellege miatt az irányítási, képviseleti feladatok a székhelyről nem, vagy csak részben láthatók el. Telephely (Nkt. 4.§ 34. bek.): a székhelyen kívül működő feladatellátási hely.</p> <p>Ha egy adott intézményből egy időben több feladatellátási hely nyújt be pályázatot (<i>székhely, tagintézmény, telephely, intézményegység</i>), akkor elengedhetetlen az <i>adott feladatellátási</i> hely konkrét helyi sajátosságainak megjelenítése, kiemelése.</p>
Feladatellátási hely sajátosságai	<p>A fejlesztés nem szervezhető egységes sablonok szerint, mivel minden nevelési intézmény épülete más és más szerkezeti adottságok alapján működik és különböző tárgyi feltételekkel rendelkezik. Adott feladatellátási hely sajátosságai különböznek/eltérnek az ugyanazon intézményhez tartozó másik feladatellátási hely sajátosságaitól. Az ott jelenlevő erőforrások, infrastruktúrák, erősségei, gyengeségei, lehetőségei, specialitásai határozzák meg a pályázók önértékelési és fejlesztési feladatait. A feladatellátási helyek pályázataiban megjelenő egyformaságok, azonosságok az értékelést korlátozzák.</p>

Fenntartható fejlődés	<p>Olyan fejlődési folyamat, ami „kielégíti a jelen szükségleteit anélkül, hogy csökkentené a jövő generációk képességét, hogy kielégítsék a saját szükségleteiket”. (ENSZ, Brundtland- jelentés, 1985.) A cél kiemelten az, hogy olyan felelősen gondolkodó, cselekvő állampolgárok nevelése valósuljon meg, akik fogékonyak a szűkebb és tágabb környezetük megóvására, saját és társaik egészségének védelmére.</p> <p>„Az óvodapedagógus feladata, hogy (...) a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt fenntarthatósági szemléletformálásra, a környezettudatos magatartás alakítására.” (363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról)</p>
Hospitálás Zöld Óvodában	A „Zöld Óvoda”, „Címmegegyező Zöld Óvoda” és az „Örökös Zöld Óvoda” címmel, vagy Zöld Óvoda Bázisintézményi megbízással rendelkező intézményekben tett szakmai jellegű megfigyelések, látogatások, konzultációk, melyek segítik a részt vevő óvodák pedagógusainak szakmai fejlődését, az intézmény előbbre lépését a Zöld Óvoda Kritériumrendszer mindennapi óvodai gyakorlatban történő megvalósulása érdekében.
Intézményi önértékelés	<p>A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet által meghatározott pedagógiai-szakmai ellenőrzéshez kapcsolódó Intézményi önértékelés.</p> <p>Az intézmény átfogó belső értékelési mechanizmusa alapján végzett tevékenységei. A Zöld Óvoda Kritériumrendszer figyelembevételével a vezető a nevelőtestület bevonásával az intézményre vonatkozóan meghatározza a kiemelkedő és a fejleszthető tevékenységeket, majd erre építve fejlesztéseket tervez.</p>
Jogok és kötelezettségek	A „Címmegegyező Zöld Óvoda” és az „Örökös Zöld Óvoda” címmel rendelkező intézmények jogai és kötelezettségei a „Zöld Óvoda” címmel rendelkező intézmények jogaival és kötelezettségeivel megegyeznek.
Kapcsolatok rendszere	Az óvodán belüli és kívüli kapcsolatokban működő intézmények, szervezetek, közösségek, személyek megnevezése, melyek közreműködnek a Zöld óvodai tartalmakkal összefüggő tevékenységek eredményes megvalósításában.
Kirándulás	Olyan tanulásszervezési tevékenység, amelynek során az óvodapedagógus és a gyerekek hosszabb-rövidebb időre elhagyják az intézményt a külső világgal történő ismerkedés, új tapasztalatok megszerzése érdekében. A kirándulás sokféle formát ölthet (pl.: múzeumlátogatás, látogatás egy tanyán, séta a közvetlen környezetben), ilyenkor határozott céllal történnek a megfigyelések, vizsgálódások, felfedezések, – valamilyen konkrét témában tapasztalatok gyűjtésére adnak lehetőséget. (Természetesen az is kirándulásnak tekinthető, amikor „csak” gyönyörködés, sportolás, túrázás a cél). Nagy jelentősége van a szervezett tevékenységek eredményes megvalósításában a tudatos felkészülésnek, előkészítésnek, ami biztosítja a gyerekek számára, hogy felfedezzék a természet szépségeit, jelenségeit, észrevegyék az összefüggéseket, kapcsolatokat, törvényszerűségeket. A kirándulás nem egyenértékű az erdei óvodával, programmal. ¹

¹ Hortobágyi Katalin: ERDEI ISKOLA, Iskolafejlesztési Alapítvány, OKI 1993

Magyarországi Zöld Óvodák Hálózata	A Zöld Óvoda cím elnyerésével a Magyarországi Zöld Óvodák Hálózatának tagjává válik a feladatellátási hely. Ez a tagság azt jelenti, hogy az egyazon témakörhöz tartozó intézmények (Zöld Óvodák) kapcsolatot létesítenek egymással, vagyis kiemelt témájuk alapján közvetlen és közvetett környezetükben kapcsolatot építenek ki. Pl. szakmai információtovábbítást valósítanak meg, véleményformálókká válnak egymás számára. A hálózatosodás további lehetőségét a bázisintézmények, illetve a Címet elnyert óvodák saját térségükben kezdeményezik, működtetik. A hálózatot az önkéntesség , az összetartozás, a tudásmegosztás, az egymástól tanulás szükséglete, igénye, és az innovációs szemlélet tartja életben.
Megújuló energiaforrás	Olyan energiaforrás, amely természeti folyamatok során folyamatosan rendelkezésre áll, vagy újratermelődik (például nap-, szél- és vízenergia, biomassza, geotermikus energia). Ezzel szemben a fosszilis tüzelőanyagok (kőszén, kőolaj, földgáz) nem megújuló energiaforrások és a mennyiségük végesnek tekinthető. A napelem (vagy fotovillamos elem), olyan szilárdtest eszköz, amely a Nap sugárzási energiáját közvetlenül alakítja át villamos energiává.
Mentor/mentorok	Olyan személy, aki kimagasló szakmai kompetenciával rendelkezik az adott területen, széleskörű kapcsolatrendszert épít ki a Zöld Óvoda tématerületein; az intézményben folyó nevelőmunka folyamatát tudja követni, segíteni, fejleszteni céljaik elérésében. A mentor képes tudása átadására annak érdekében , hogy az egyén vagy csoport a leghatékosabban tudja kibontakoztatni képességeit. A mentor követi és támogatja tanácsaival, módszertani kultúrájával az óvodapedagógus szakmódszertani fejlődését.
Mentorálás tartalma (- a pályázat elkészítésében, - a zöld óvodai tartalmak megvalósítási folyamatában)	Olyan tevékenység, melynek során a Bázisintézmények, „Zöld Óvoda”, „Cím megtartó Zöld Óvoda”, „Örökös Zöld Óvoda” címmel rendelkező intézmények mentorai megbízás/felkérés alapján egyéni vagy óvodai szinten támogatják, segítik a „zöldülni” vágyó óvodák pályázatának elkészítését, a 20 pontos Zöld Óvoda Kritériumrendszer tartalmi megvalósítására való felkészülést, és annak megvalósulását.
Önértékelési szempontsor	A pályázati kiírás melléklete, amely segíti a pályázati felületen az "Önértékelés" című rész kitöltését, a megjelenő kérdések megválaszolását, ezen dokumentumok segítségével a Pályázó egyben látja azokat a kérdéseket, állításokat, melyekre válaszolnia szükséges. A pályázati felületen megfogalmazott szakmai területek, kérdések és minőségi mutatók a megelőző három nevelési évben megvalósult Zöld Óvodai tevékenységek, témák változásait mutatják be, és fejlődési folyamatként számolnak be a tartalmi munkáról.
„Örökös Zöld Óvoda” címre pályázó intézmény	„Örökös Zöld Óvoda” címre minden olyan, feladatellátási hely pályázhat, amely már három alkalommal elnyerte a „Zöld Óvoda” címet. Leghamarabb a harmadszor elnyert cím megszerzését követő évben, legkésőbb az azt követő harmadik évben nyújtható be a pályázat. Felkérésre, vagy megbízás alapján az „Örökös Zöld Óvoda” címmel rendelkező óvoda bázisóvodai feladatot is elláthat.

<p>Pedagógus-továbbképzés</p>	<p>„A pedagógus-továbbképzés azoknak az ismereteknek és készségeknek a megújítására, bővítésére, fejlesztésére szolgál, amelyekre szükség van a nevelő és oktató munka keretében a gyermekekkel, tanulókkal való közvetlen foglalkozás megtartásához, [...] a köznevelési intézményirányítási, vezetési feladatainak ellátásához.”</p> <p>A pályázatunk szempontjából ide értjük a pedagógus, kötelező tevékenysége a munkájához szükséges szakértelem gyarapítása, elmélyítése egyrészt önképzés (önművelés) útján, másrészt a szervezett lehetőségek igénybevételével. A továbbképzés szervezett lehetőség a szakmai tudás, képességek, tájékozottság felfrissítésére, kiegészítésére, új területek megismerésére. A pályázatban szükséges felsorolni a zöld óvodai tartalmakkal és tevékenységekkel összefüggő külső és belső képzési, továbbképzési és önképzési formákat, szakmai napokat, azokban részt vevők arányát és a továbbképzés hasznosíthatóságának értékelését.</p> <p><i>A továbbképzések formáit a pedagógus-továbbképzés rendszeréről szóló 419/2024. (XII. 23.) Korm. rendelet 2. és 3. §-a tartalmazza.</i></p>
<p>Projekt módszer</p>	<p>Olyan tanulásszervezési munkaforma, amelynek középpontjában egy probléma áll. A projektekre épülő „tanulásszervezés” kollektív munka, a közös cselekvésben részt vevők (pedagógusok, gyerekek és egyéb szereplők) szoros kooperációján alapul, a pedagógus irányító szerepe az együttműködés mozzanataiban, a közös tervezésben, cselekvésben és ellenőrzésben kap hangsúlyos szerepet. A projekt mindig tartalmaz választási lehetőséget, melyben az egyes résztvevők vagy csoportok önállóan, teljesítenek részfeladatokat, és együttműködve dolgoznak belső indítatásból. Az egyéni ütem, az önállóság, a felelősségvállalás, a kreatív megoldások a gyerekeknek így sajátos egyéni differenciálódást is biztosítanak. A projekt produktummal zárul.</p>
<p>Támogató szakmai véleményt adó szakember (csak a pályázó intézményen kívüli személy lehet)</p>	<p>Olyan – a pályázó intézményen kívülálló – szakember, akivel az óvodának évekre visszanyúló kapcsolata van, közös programokat valósítanak meg, ismeri az óvoda „zöld tevékenységeit” és e területen elért eredményeit. Támogató nyilatkozatot adhat többek között helyi hulladékgazdálkodással foglalkozó cég szakembere, környezetvédelemmel foglalkozó egyesület szakembere, óvodai szakértő, szaktanácsadó, mesterpedagógus, oktató (környezeti nevelési szakterület oktatója), erdei óvoda szervezésével foglalkozó szakember, erdész, Zöld Óvoda Bázisintézmény vezetője, koordinátora.</p>
<p>Település/térség környezeti koncepciójának dokumentuma</p>	<p>A kitűzött településfejlesztési célok szolgálják a település fenntartható fejlődését, elősegítve a településen lakók életminőségének, életszínvonalának növekedését, a településen élők gyarapodását, a település és a környék hagyományaira, kulturális-, táji- és természeti adottságaira építve, azok védelmének biztosítása mellett. Települési szinten ez a környezetvédelmi program, amelyet ismernie kell az óvodának.</p> <p><i>A magyar építészetéről szóló 2023. évi C. törvény – valamint Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.), a településfejlesztést és településrendezést az önkormányzatok hatáskörébe utalta.</i></p> <p><i>Az 1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól IV. Fejezet A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK KÖRNYEZETVÉDELMI FELADATAI 46. § (1) A települési önkormányzat (Budapesten a Fővárosi Önkormányzat is) a környezet védelme érdekében</i></p>

	<i>b) önálló települési környezetvédelmi programot dolgoz ki a 48/E. §-ban foglaltak szerint....</i>
Tudásmegosztás	<p>Intézményen belüli tudásmegosztás: a nevelőtestületen belül, vagy tagintézmények között, szabályozottan megvalósuló ismeret és tudás átadása. Leggyakoribb formái lehetnek: munkaközösségi foglalkozás, hospitálás, nevelőtestületi fórum, tagintézmények közötti munkaközösségi tevékenység. A nevelőtestület tanuló szervezeti létét bizonyítja.</p> <p>Intézményen kívüli tudásmegosztás történhet a megyei, regionális, országos óvodai tanácskozásokon, fórumokon, a szakmai civil szervezetekben, formális és nonformális képzésekben, pályázatokban, szakmai kutatásokban, projekteken, melyet az egyén életvitelében, munkatevékenységeiben hasznosíthat.</p>
„Újrapályázó” intézmények	<p>Olyan „Zöld Óvoda” címmel rendelkező feladatellátási helyek (első, második, vagy harmadik alkalommal sikeresen pályázók), melyek a cím elnyerését követő harmadik évben, bár a pályázati feltételeknek megfeleltek, mégsem nyújtottak be pályázatot – és emiatt a címet nem viselhették, vagy harmadszor pályázók esetében csakis eredményes „Cím megtartó Zöld Óvoda” pályázat alapján viselhették – újra pályáznak, ennek sikere esetén pedig a következő „címkategóriába” léphetnek (kétszeres, háromszoros vagy „Örökös Zöld Óvoda”).</p> <p>Az új pályázat benyújtásának időbeli korlátja nincs.</p>
„Zöld Óvoda” címet elnyert óvoda jellemzői	<p>Olyan intézmény, feladatellátási hely, ahol minden pedagógus és alkalmazott kompetens a fenntarthatóságra nevelés terén. Az óvoda működési feltételei (épület, felszereltség), lehetővé teszik a környezeti nevelés optimális megvalósítását a Zöld Óvoda Kritériumrendszer előírásai szerint. Az óvodában folyó nevelőmunkában élménypedagógiára, tapasztaltatásra, cselekvések sorozatára épül az ismeretátadás és a képességfejlesztés. A nevelési folyamatban kiemelt szerepet kap a környezettudatos életvitel megvalósítása. Az óvodapedagógusok segítik a környezettudatos értékek közvetítését, a szokásalakítást, a magatartásfejlesztést, és erősítik a környezeti <i>ismeretek</i> alkalmazását.</p> <p>Mindezen feladatok megtalálhatók a helyi pedagógiai programban, nevelési tervekben és megvalósulnak az óvodai nevelés napi gyakorlatában.</p>
Zöld Óvoda Kritériumrendszer	<p>A Zöld Óvoda Kritériumrendszer felsorolja mindazokat a területeket, amelyek fontosak a kisgyermekkor környezeti nevelésben. Tartalmazza a Zöld Óvodákban folyó nevelőmunka értékeinek tartalmi jellemzőit. Tételeken megfogalmazza azokat az elvárásokat, amelyek a Zöld Óvodákban folyó pedagógiai munka tartalmára vonatkoznak. Az óvodapedagógus téma iránti elkötelezett szerepvállalását és tevékenységeinek jellemzőit is előírja. Rendszerben mutatja be az óvoda működésének, tartalmi munkájának irányítását, a környezettudatos feltételek megteremtését és a természeti-, környezetvédelmi kapcsolatrendszer kialakításának elveit, az óvoda alkalmazottaira, a gyerekekre, szülőkre vonatkozó hatások fontosságát. A Zöld Óvoda Kritériumrendszer eredményes megvalósításával biztosítottá válik a környezeti nevelés minőségi megalapozása, alakítása és a pedagógiai rendszerek egymásra építettsége a nevelés folyamatában.</p> <p>A Zöld Óvoda Kritériumrendszer a pályázati felület Dokumentumtárában található meg.</p>